BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI

CYBER AI KSC SZBI ISO 27001

OCHRONA INFORMACJI | TECHNOLOGIA I AI | LUDZIE I PROCESY | ZGODNOŚĆ I NORMY | BEZPIECZNA ORGANIZACJA

PODEJŚCIE ISO/IEC 27001

Moduł 2

RYZYKO I MYŚLENIE AUDYTOWE

GOŁĘBIOWSKI DARIUSZ
Audytor Wiodący Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji ISO 27001

poswojsku.pl
AKADEMIA BEZPIECZEŃSTWA GDDM

Pamiętaj proszę: napracowałem się, uszanuj moje zaangażowanie i godziny pracy spędzone nad napisaniem i opracowaniem poradnika: ***BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI CYBER AI KSC SZBI ISO 27001 Moduł 2 Ryzyko i myślenie audytowe***. Poradnik powstał na bazie Modułu szkolenia on-line dostępnego na portalu Akademia Bezpieczeństwa GDDM&poswojsku poswojsku.com.pl

Czytaj tylko legalnie kupione egzemplarze.

UWAGA – AI!

Grafiki umieszczone w poradniku zostały stworzone przez AI – na podstawie opisów przygotowanych przez Autora.

Autor oraz Wydawnictwo Cyfrowe poswojsku.pl

1. dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne, poprawne oraz rzetelne,
2. nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody, które mogą wyniknąć z wykorzystania informacji zawartych w tej książce.

Wydawnictwo Cyfrowe poswojsku.pl – kontakt:

www.poswojsku.pl, bok@poswojsku.pl

ul. Paprocka 86, 98-220 Zduńska Wola

ISBN: 978-83-68360-34-9

Materiał edukacyjny oparty jest na podejściu do zarządzania bezpieczeństwem informacji zgodnym z ISO/IEC 27001. Nie jest to dokument certyfikacyjny ani oficjalna publikacja ISO.

Od Autora Kilka słów o formach żeńskich i męskich

Wspaniała Czytelniczko - Drogi Czytelniku

Zależy mi, aby moje publikacje były przyjazne dla wszystkich osób. Jednocześnie staram się pisać w sposób prosty, naturalny i wygodny w czytaniu.

Dlatego w książce czasami używam form męskich, a czasami żeńskich. Wszystkie odnoszą się do każdej osoby czytającej tę publikację, niezależnie od płci, wieku, pochodzenia, stanowiska czy sposobu, w jaki sama siebie określa.

Nie stosuję konsekwentnie zapisów typu „czytelnik/czytelniczka", „nauczyciel/nauczycielka" itp., ponieważ utrudniają one płynność czytania.

Jeżeli ktoś zauważy, że liczba końcówek męskich nie zgadza się z liczbą końcówek żeńskich, z góry przepraszam. Nie jest to działanie zamierzone – po prostu jestem autorem książek :), a nie księgową ;) końcówek językowych.

Życzę przyjemnej lektury wszystkim osobom czytającym tę książkę.

BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI CYBER AI KSC SZBI ISO 27001 NIS2 Moduł 2 Ryzyko i myślenie audytowe

Poradnik jest kontynuacją ebooka

BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI CYBER AI KSC SZBI ISO 27001 NIS 2 Moduł 1 Podstawy.

Poradnik powstał na bazie

materiałów wewnętrznych firmy doradczo szkoleniowej Gołębiowski Dariusz Doradztwo Merytoryczne gddm.com.pl oraz

szkolenia on-line na portalu poswojsku.com.pl .

Gdy ukończysz w.w. szkolenie - możesz otrzymać certyfikat:

Audytor Wewnętrzny Bezpieczeństwa.

Drugim sposobem uzyskania w.w. Certyfikatu - jest egzamin, który przygotowany został na bazie tej serii poradników.

Jeżeli jesteś zainteresowany/a uzyskaniem w.w. certyfikatu - prosimy o kontakt: bok@poswojsku.pl

✨

Spis treści

✨

Lekcja 2.1 Czym jest ryzyko w rzeczywistym świecie - bez strachu, bez tabel, bez „ISO-bełkotu”

Wstęp: Dlaczego ta lekcja jest fundamentem Twojego bezpieczeństwa?

Fundamenty bezpieczeństwa:

Ryzyko, to nie jest strach przed hakerami.

Ryzyko, to narzędzie do podejmowania lepszych decyzji biznesowych.

Wielu menedżerów i właścicieli firm traktuje cyberbezpieczeństwo jako „projekt IT” lub „kosztowny obowiązek prawny”. To błąd strategiczny, który może kosztować organizację fortunę.

Jeśli nie zrozumiesz istoty ryzyka w Twojej organizacji, każda kolejna procedura (w tym te wynikające z dyrektywy NIS2/KSC czy normy ISO 27001) - stanie się dla:

- Ciebie,
- całego personelu,
- organizacji jako całości,

jedynie martwym zestawem dokumentów – „papierologią”, która ma uspokoić kontrolerkę, udziałowców czy audytora, ale nie chroni realnego biznesu.

1. Rozbijanie mitów: Dlaczego słowo „ryzyko” budzi opór?

W tradycyjnym ujęciu, gdy słyszymy słowo „ryzyko”, nasz mózg automatycznie uruchamia mechanizmy obronne. Ryzyko utożsamiamy ze strachem. Często mylimy je z:

- **„Coś złego”** - katastrofa, awaria
  a to wywołuje paraliż decyzyjny.
- **„Odpowiedzialnością”** - kto zawinił? kto pójdzie do sądu?
  co z kolei rodzi kulturę strachu i ukrywania błędów.
- **„To jest temat dla informatyków, od tego przecież ich mamy”**

  efekt – zarząd (kierownictwo, dyrekcja) deleguje ten temat całkowicie „w dół” organizacji, tracąc kontrolę nad tym kluczowym zagadnieniem.

Zmiana paradygmatu:

W profesjonalnym systemie zarządzania bezpieczeństwem (SZBI), ryzyko nie jest wrogiem.

Ryzyko to informacja.

za którą płacisz:

- **uwagę,**
- **zasoby.**

Jeśli ryzyko jest dobrze zdefiniowane, mówi Tobie dokładnie, gdzie musisz zainwestować środki, a gdzie możesz pozwolić sobie na akceptację stanu obecnego.

Skala Ryzyka – Bilans Decyzyjny

2. Najważniejsza definicja Zasada Złotego Standardu

Jeśli miałabyś zapamiętać tylko jedno zdanie z tego rozdziału, niech to będzie:

> **„Ryzyko to prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego skutku oraz wielkość wpływu tego skutku na ciągłość i cele organizacji.”**

Z tej definicji wynikają dwa kluczowe wnioski, które odróżniają profesjonalistów od amatorów:

1. **Nie wszystko, co może się zdarzyć, jest ryzykiem.**
   Jeśli coś jest mało prawdopodobne i ma znikomy wpływ na firmę (np. uderzenie meteorytu w biuro), nie poświęcamy na to zasobów.
2. **Nie każdy problem wymaga tej samej uwagi.**
   Ryzyko pozwala nam segregować problemy – od tych, które są „hałasem”, po te, które mogą doprowadzić do upadku firmy.

3. Ryzyko ≠ Zagrożenie ≠ Strach - Kluczowe idee

Wielu praktyków popełnia błędy, bo używa tych słów zamiennie. To tak, jakbyś mylił „burzę” z „zalaniem piwnicy”. Przecież nie każda burza prowadzi do kłopotów wewnątrz piwnicy. Prawda? Ale z drugiej strony – każda burza – potencjalnie - może spowodować kłopoty.

Błąd nr 1: Mylenie ryzyka z zagrożeniem.

- **Zagrożenie (Threat)**
  To zewnętrzny lub wewnętrzny czynnik, który **może** wywołać zdarzenie (np. „Phishing”, „Atak Ransomware”, „Awarie sprzętu”).
- **Podatność (Vulnerability)**
  To słaba strona Twojej organizacji (np. brak kopii zapasowych, stare hasła, brak edukacji pracownic w zakresie cyberhigieny.
- **Ryzyko (Risk)**

  To wynik analizy – co się stanie, gdy **Zagrożenie** uderzy w Twoją **Podatność**.

Równanie Ryzyka

Błąd nr 2: Zarządzanie przez strach (Scenariusze Apokaliptyczne).

Prezentowanie zarządzania ryzykiem jako serii „czarnych scenariuszy” i wizji apokalipsy powoduje, że ludzie zamykają się na dialog. Zamiast analizować realne zagrożenia, zaczynają unikać tematu, bo kojarzy się on z karami.

Podejście pro-biznesowe:

Ryzyko nie mówi „nie rózróżniamy tego”. Ryzyko mówi: „Jeśli wybierzesz tę ścieżkę, musisz być świadomy tych konkretnych skutków i przygotować na nie plan”.

4. Ryzyko jako narzędzie decyzji - Analiza praktyczna

W dojrzałej organizacji zarządzanie ryzykiem służy do zadawania pytań zarządowi (i często także - innym kluczowym osobom w organizacji):

„Czy to jest dla nas ważne? Czy możemy to zaakceptować? Co się stanie, jeśli nic nie zrobimy?”

RYZYKO JAKO NARZĘDZIE DECYZJI
ANALIZA PRAKTYCZNA
Dobra analiza ryzyka pomaga porównać koszt zabezpieczeń z realnym kosztem przestoju biznesu.
1
ZAGROŻENIE
• Awaria sprzętu lub błąd bazy
Problem techniczny sam w sobie nie jest jeszcze pełnym opisem ryzyka.
2
RYZYKO BIZNESOWE
• Całkowity paraliż pracy działu sprzedaży
• Utrata danych klientów
• Konieczność ręcznego wpisywania informacji przez kilka tygodni
2 TYGODNIE
poswojsku.pl
To właśnie skutek biznesowy pokazuje, jak bolesne może być ryzyko.
3
DECYZJA ZARZĄDU
Czy koszt wdrożenia nowoczesnego systemu jest wyższy niż potencjalny koszt 2 tygodni przestoju firmy?
KOSZT WDROŻENIA
Nowy system
Migracja danych
Szkolenie zespołu
KOSZT PRZESTOJU
Utracona sprzedaż
Praca ręczna zespołu
Utrata danych klientów
Opóźnienia i utrata zaufania
Ryzyko pomaga podjąć świadomą decyzję, a nie działać dopiero po kryzysie.

Studium przypadku 1: „To tylko mały system”

Organizacja korzysta ze starego systemu bazy danych , który nie ma kopii zapasowych, bo „od lat działa bezawaryjnie”.

- **Zagrożenie:**
  Awaria sprzętu lub błąd bazy.
- **Ryzyko (biznesowe):**
  Całkowity paraliż pracy działu sprzedaży, utrata danych klientów i konieczność ręcznego wpisywania informacji przez kilka tygodni.
- **Decyzja zarządu:**

  Czy koszt wdrożenia nowoczesnego systemu jest wyższy niż potencjalny koszt 2 tygodni przestoju firmy?

Studium przypadku 2: „Przecież wszyscy sobie ufamy”

W firmie stosuje się wspólne hasła do systemów i szerokie uprawnienia, bo „pracownicy muszą sobie pomagać”.

- **Zagrożenie**
  Błąd człowieka lub nieautoryzowany dostęp.
- **Ryzyko (biznesowe)**
  Brak możliwości ustalenia, kto dokonał zmiany w dokumentacji finansowej; utrata kontroli nad integralnością danych; brak możliwości przeprowadzenia audytu.
- **Decyzja zarządu**

  Czy „wygoda” wspólnego logowania jest warta ryzyka utraty kontroli nad kluczowymi danymi finansowymi?

5. Gdzie w tym wszystkim jest NIS2? - Perspektywa polskiego rynku

Nowelizacja uKSC oraz Dyrektywa NIS2 nie nakładają na Ciebie obowiązku posiadania „idealnego” zabezpieczenia technicznego. One nakładają na Ciebie **obowiązek zarządzania ryzykiem**.

Państwowe organy nadzorcze (w kontekście polskiego rynku) będą pytać:

…..

Serdecznie dziękuję za to, że poświęciłeś/aś swój czas na zapoznanie się z początkowymi stronami mojego poradnika.

Zapraszam do skorzystania z pełnej wersji ebooka:

BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI CYBER AI KSC SZBI ISO 27001 NIS 2 Moduł 2 Ryzyko i myślenie audytowe

Szczegóły oferty znajdziesz na stronie firmy Wydawnictwo Cyfrowe poswojsku.pl

Co będzie w MODUŁE 3?

Moduł 3: Dokumentacja, która ma sens (SZBI i NIS2)

To nie będzie nauka o „papierologii”. To będzie nauka tworzenia narzędzi do dokumentowania decyzji i przypisywania odpowiedzialności, aby system bezpieczeństwa działał skutecznie i spełniał wymogi prawne.

MODUŁ 3 – xxx

ale to już kolejna książka oraz szkolenie na portalu www.poswojsku.com.pl z którego możesz otrzymać certyfikat Audytor Wewnętrzny Systemu Bezpieczeństwa.

ZAPROSZENIE

Seria wydawnicza:

BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI CYBER AI KSC SZBI ISO 27001

Moduł 1 PODSTAWY

MODUŁ 2 Ryzyko i myślenie audytowe

a już wkrótce kolejne moduły.

MODUŁ 3 Dokumentacja, która ma sens

MODUŁ 4 Wdrożenie w praktyce

MODUŁ 5 Audyt wewnętrzny i doskonalenie

MODUŁ 6 Podsumowanie i dojrzałość

Poradniki – materiały edukacyjne dostępne będą w postaci:

A. ebooków dostępnych na poswojsku.pl

B. szkolenia elearnig zakończonego certyfikatem Audytora Wewnętrznego na portalu Akademia Bezpieczeństwa GDDM - poswojsku.com.pl

Serdecznie zapraszam do dalszego zgłębiania Twojej wiedzy i podnoszenia kompetencji w zakresie bezpieczeństwa informacji i cyberbezpieczeństwa.

AUTOR: Dariusz Gołębiowski

Audytor Wiodący Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji ISO 27001

szkolę, doradzam, audytuję, wdrażam i porządkuję obszary: bezpieczeństwo informacji, cyberbezpieczeństwo, RODO i ryzyko informacyjne

📚 Poznaj inne książki poswojsku.pl

Jeśli spodobał się Tobie ten poradnik i chcesz dalej rozwijać swoją wiedzę o cyberbezpieczeństwie, technologii i świadomym korzystaniu z internetu, oto moje inne książki, które mogą w tym pomóc. Każda z nich powstała z myślą o osobach, które szukają praktycznych wskazówek, konkretnych przykładów i języka zrozumiałego dla każdego.

🔐 Twoje bezpieczeństwo w świecie cyber i sztucznej inteligencji – Część 1: Wprowadzenie

Kompleksowy wstęp do tematyki ochrony danych, prywatności i bezpiecznego korzystania z sieci. To książka dla tych, którzy chcą szybko zrozumieć, na czym polegają najważniejsze zagrożenia i jak zacząć się przed nimi skutecznie bronić – bez skomplikowanego żargonu. Znajdziesz tu przykłady z życia i proste instrukcje krok po kroku.

🛡️ Twoje bezpieczeństwo w świecie cyber i sztucznej inteligencji – Część 2: Cyberhigiena

Praktyczny przewodnik po codziennych nawykach, które realnie zwiększają Twoje bezpieczeństwo. Dowiesz się, jak tworzyć silne hasła, chronić urządzenia, wykrywać próby oszustw i przygotować swoją rodzinę na zagrożenia cyfrowe. To pozycja obowiązkowa, jeśli chcesz, żeby cyberhigiena była naturalną częścią Twojego życia.

👨‍👩‍👧 Twoje bezpieczeństwo w świecie cyber i sztucznej inteligencji – Część 3: Dziecko i Ty

Poradnik stworzony specjalnie dla rodziców i opiekunów, którzy chcą wprowadzać dzieci w cyfrowy świat z rozsądkiem i spokojem. Znajdziesz tu nie tylko zasady i rekomendacje, ale też gotowe sposoby rozmowy o bezpieczeństwie i budowania zaufania. Ta książka pomoże Tobie chronić najmłodszych bez straszenia i nadmiernej kontroli.

🤖 AI w edukacji – Część 1: Praktyczny poradnik nie tylko dla nauczycieli

Sztuczna inteligencja to nie tylko moda, ale i realne narzędzie, które może usprawnić naukę i pracę. W tej książce pokazuję, jak korzystać z AI w prosty sposób – od generowania treści, przez wspieranie kreatywności, po automatyzację codziennych zadań. Idealna dla edukatorek/edukatorów i osób, które chcą poznać podstawy nowoczesnych technologii.

✨ AI w edukacji – Część 2: Praktyczne pomysły na kreatywną edukację

Kontynuacja pierwszej części – pełna inspiracji, scenariuszy zajęć i ćwiczeń. Dowiesz się, jak prowadzić warsztaty i lekcje, które łączą AI z rozwojem kompetencji cyfrowych, logicznego myślenia i twórczego podejścia do nauki. Świetna pozycja dla wszystkich, którzy szukają konkretnych narzędzi i gotowych rozwiązań.

🕹️ Stwórz Grę Mobilną

Praktyczny przewodnik dla osób, które marzą o stworzeniu własnej gry na smartfon. Od absolutnych podstaw programowania w JavaScript i React Native, przez projektowanie rozgrywki, aż po publikację gry. Jeśli chcesz uczyć się kodowania w sposób ciekawy i namacalny, to ta książka będzie Twoim drogowskazem.

🌿 Saga CyberJestestwa

Powieść science fiction dla tych, którzy chcą oderwać się od codzienności i zanurzyć w refleksyjnej historii o sensie istnienia, wolności i relacjach w obliczu zmian. To opowieść o ludziach i technologii, o wyborach i konsekwencjach – dla miłośniczek/miłośników literatury, którzy cenią głębsze przesłanie i oryginalny klimat.

Wszystkie moje ebooki możesz nabyć na:
📍 stronie wydawnictwa cyfrowego **poswojsku.pl**

🎓 Szkolenia i Webinary

Jeśli chcesz pogłębić wiedzę, zdobyć praktyczne umiejętności i od razu wprowadzić je w życie – zapraszam Ciebie na moje szkolenia i webinary. Każde z nich zostało przygotowane tak, aby w przystępny sposób przekazać konkretne rozwiązania i pomóc Tobie działać od zaraz.

🔒 Bezpieczni w sieci – Jak chronić siebie i rodzinę przed cyberzagrożeniami

Szkolenie, w którym krok po kroku omawiam zagrożenia najczęściej dotykające rodziny – od fałszywych wiadomości i wyłudzeń danych, po ochronę urządzeń domowych i zabezpieczanie dzieci w internecie. Idealne dla rodziców, opiekunów i osób, które chcą działać świadomie.

💼 Cyberbezpieczeństwo dla małych organizacji i firm

Praktyczny warsztat dla właścicieli firm, fundacji i urzędów, którzy chcą nauczyć się chronić dane pracowników i klientów bez kosztownych wdrożeń. Omawiam darmowe narzędzia, procedury bezpieczeństwa i sposoby budowania kultury cyberhigieny w zespole.

🧠 AI w życiu codziennym – od podstaw

Webinar pokazujący, jak sztuczna inteligencja może ułatwić pracę, naukę i organizację codziennych spraw. Dowiesz się, jak korzystać z AI do tworzenia treści, automatyzacji zadań i rozwijania nowych umiejętności – nawet jeśli nie masz doświadczenia technicznego.

🔑 Szyfrowanie danych – dyski, pliki, poczta

Szkolenie wprowadzające w świat szyfrowania, pokazujące krok po kroku, jak zabezpieczyć swoje dane prywatne i firmowe za pomocą bezpłatnych narzędzi. Idealne dla każdego, kto chce uniknąć utraty poufnych informacji.

🧒 Cyfrowe bezpieczeństwo dziecka – jak mądrze wspierać młodych użytkowników internetu

Spotkanie dla rodziców i nauczycieli, którzy chcą dowiedzieć się, jak rozmawiać z dziećmi o zagrożeniach online, jak ustawiać kontrolę rodzicielską i jak budować zaufanie w cyfrowym świecie.

Aktualne terminy szkoleń i webinarów znajdziesz na stronie: 🌐 poswojsku.pl

a webinarów: www.poswojsku.com.pl

Zapraszam również do kontaktu – chętnie pomogę dobrać szkolenie odpowiednie dla Twoich potrzeb.

🌟 *Zostańmy w kontakcie!*

Jeśli chcesz być na bieżąco z nowymi książkami, szkoleniami i inspiracjami o cyberbezpieczeństwie, technologii i AI – zapraszam Ciebie do obserwowania moich profili. Dzięki temu nie przegapisz premier, promocji i wartościowych materiałów które tworzę: często, prosto, przystępnie i z humorem.

- ***Strona internetowa 📍 poswojsku.pl***
- ***Facebook 📍 facebook.com/poswojsku***
- ***YouTube 📍 youtube.com/@poswojsku***
- ***LinkedIn 📍 linkedin.com/in/golebiowski-dariusz***
- ***Instagram 📍 instagram.com/poswojsku***
- ***Threads 📍 threads.com/@poswojsku***
- ***TikTok 📍 tiktok.com/@astilus***
- ***Amazon Author Page 📍 amazon.com/author/dariuszgolebiowski***
- ***Goodreads 📍 goodreads.com/dariuszgolebiowski***

Proszę, dołącz do mnie – razem budujmy bezpieczniejszy i bardziej świadomy świat cyfrowy!